

Planbureau voor de Leefomgeving

Balans van de Leefomgeving

Perspresentatie
14 september 2010

Maarten Hajer

Agenda

- In vogelvlucht
 - Successen
 - Resterende problemen
- Inzoomen op grote dossiers, inclusief beleidsopties
- Gevolgen van economische crisis

Successen: Kwaliteit leefomgeving op onderdelen sterk verbeterd dankzij beleid

3

Successen over de laatste 20 jaar

- Sterkere steden
- Lucht en oppervlaktewater zijn schoner
- Groei uitstoot broeikasgassen geremd
- Afname biodiversiteit geremd

Resterende problemen

- Verlies biodiversiteit niet gestopt
- Klimaatverandering zet door
- Bereikbaarheid neemt af, reistijden langer in Randstad

Leefomgeving: grote dossiers

6

1. Steden
2. Bereikbaarheid
3. Klimaatverandering
4. Biodiversiteit

1. Steden weer populair

- Herstructurering en bouwen in de stad heeft de stad sterker en leefbaarder gemaakt
- Natuur en landschap gespaard

Mede door ruimtelijk beleid.....

- Leegloop steden geremd
- Aandeel hoge en middeninkomens in stad gestegen
- Aantal mensen in buurt met grote leefbaarheidproblemen met 60% verminderd
- Door bundeling is verlies van open ruimte in landelijk gebied beperkt

Stedenbeleid loopt risico's door laagconjunctuur

- Economische crisis verkleint mogelijkheden tot investeren in de stad
- Probleem grootst in regio's met zwakke woning- en arbeidsmarkt
- Beleidsopties:
 - ➔ Voortzetting beleid door restrictief karakter te handhaven
 - ➔ Nieuwe samenwerkingsvormen met projectontwikkelaars en corporaties

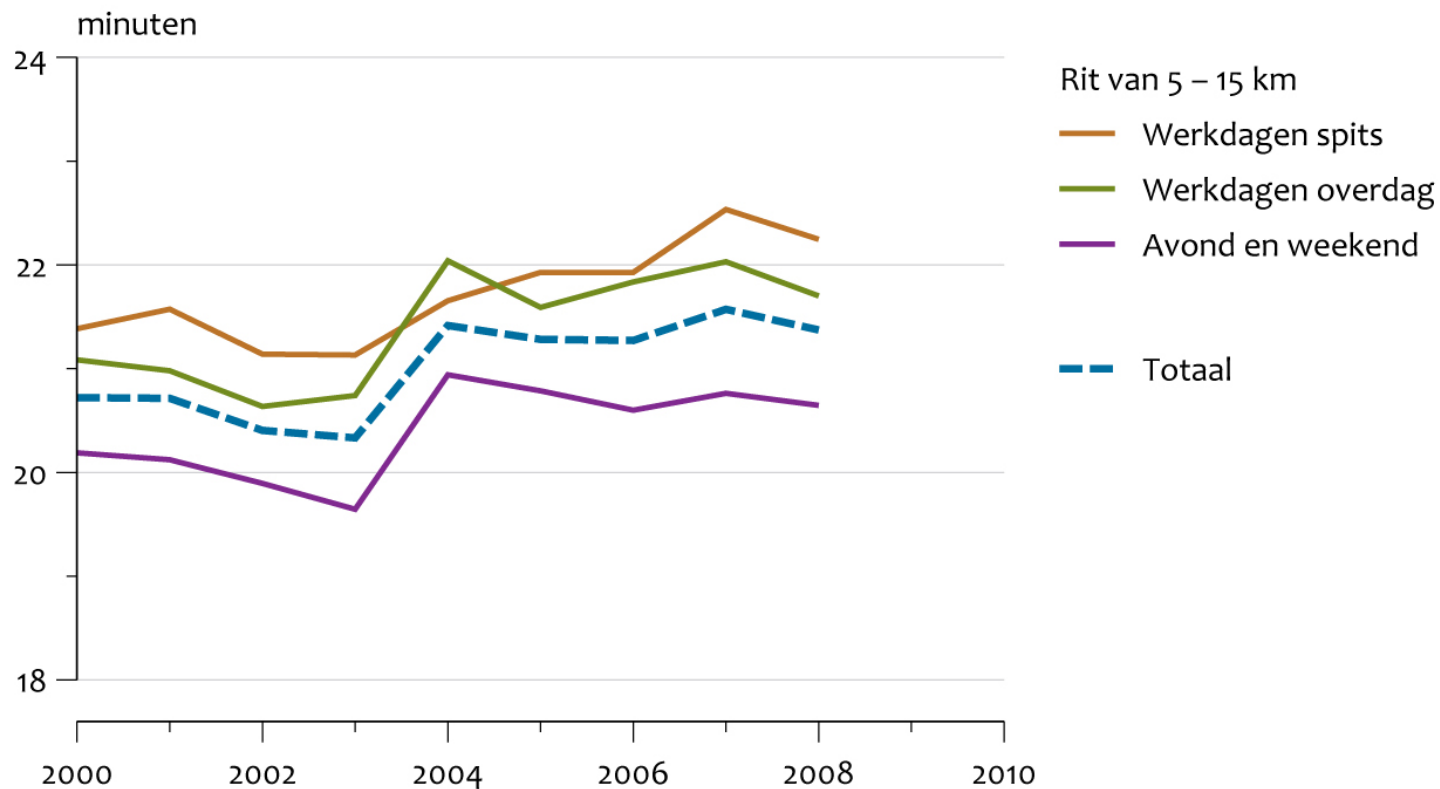
2. Bereikbaarheid afgenomen, vooral in de Randstad

- Effecten toename mobiliteit gedempt door schonere en stillere voertuigen, meer en stillere infrastructuur
- Mobiliteitsbehoefte geremd door bundelen wonen en werken

Reistijd langer

Reistijd per auto

Bereikbaarheid Randstad afgenomen

12

- Concurrerende stedelijke regio's zijn onder andere Parijs, Milaan, en Antwerpen
- Concurrenten worden gekarakteriseerd door veel innovatie en goede bereikbaarheid
- Randstad blijft achter op gebied van innovatie

Bereikbaarheid verbeteren: kilometerheffing of investeren in infrastructuur

- Beleidsopties

- Beprijzen mobiliteit meest doelmatig: welvaartswinst, minder files en schoner milieu; flexibel
- Aanleg infrastructuur: vergt 10-tallen miljarden investering; slechter voor milieu (vervuiling, geluid, landschap)
- Voortzetten bundelen en intensiveren van verstedelijking beperkt mobiliteitsbehoefte

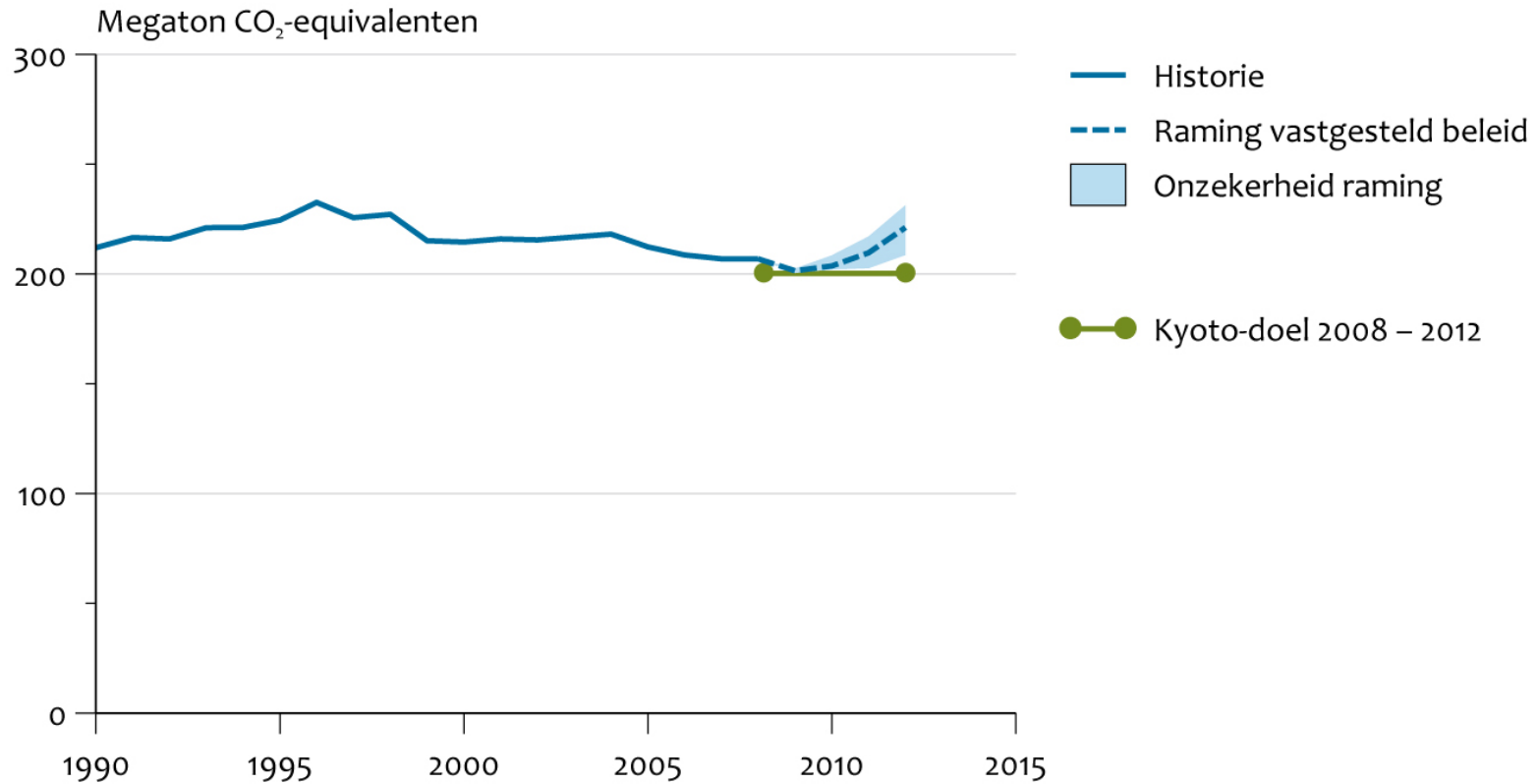
3. Klimaatverandering zet door

- Goed nieuws: groei uitstoot broeikasgassen geremd
- Echter: onvoldoende om klimaatverandering te stoppen
- IPCC: 'in 2050 moet uitstoot 50 – 85% lager zijn'

Kyoto-doel (2008 – 2012) haalbaar, mede door aankoop emissierechten

Emissie broeikasgassen

Klimaat- en energiebeleid vergt extra inspanning

16

- Om klimaatdoelen te halen zijn extra CO₂-reducties nodig in gebouwde omgeving en verkeer

Nationaal CO₂
-30%

EU
hernieuwbare
energie
14%

EU CO₂
-20%

Met het oog op lange termijn ambities...

- Beleidsopties
 - In bestaande gebouwen veel energiebesparing mogelijk via regelgeving, labels en fiscale instrumenten
 - Hernieuwbare energie: windmolens, biomassa, zonnepanelen
 - Met minder overheidsmiddelen zullen burgers en bedrijven meer moeten meebetalen
- Energiepolitieke discussie onvermijdelijk

4. Afname biodiversiteit in Nederland geremd...

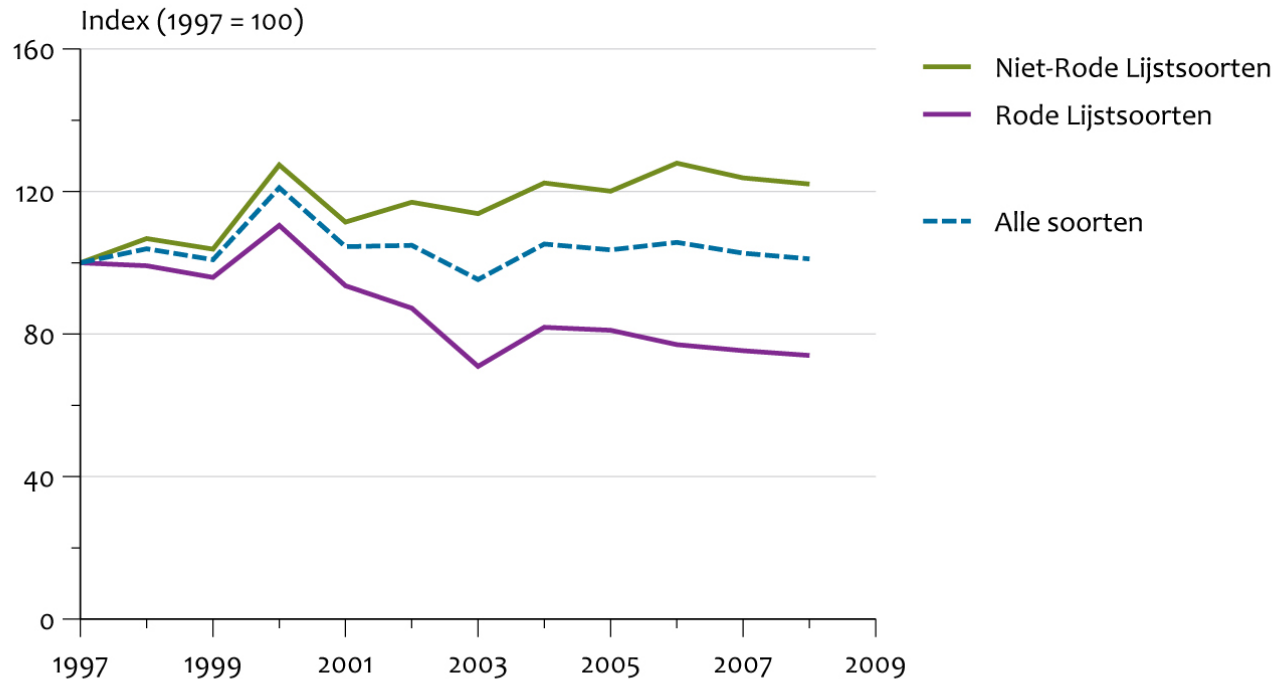
18

- Door aanleg van nieuwe natuurgebieden en verlaging van milieudruk

... maar niet gestopt

Populatieomvang soorten

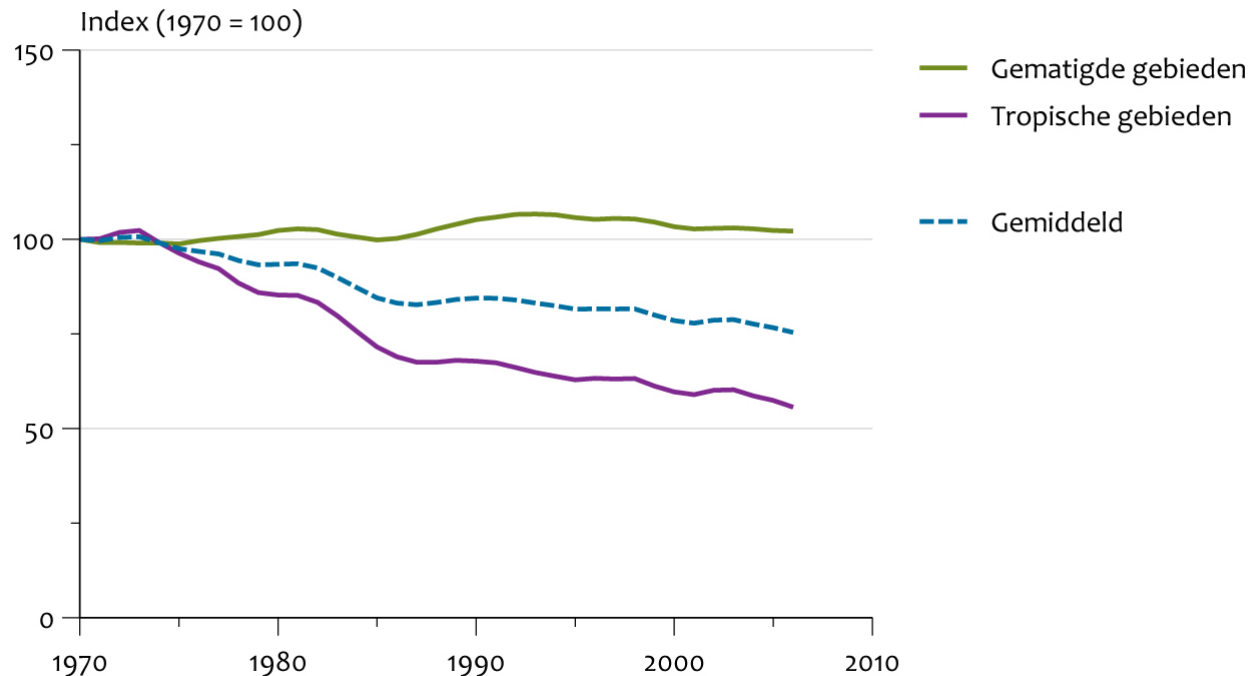

- Nationale trends duiden op tweedeling
- 2010: jaar van de biodiversiteit! COP10 in Nagoya

Biodiversiteit: vooral in tropen gaat het niet goed

20

Mondiale soorten op land

- Kwaliteit leefomgeving Nederland mede te danken aan gebruik van land en grondstoffen elders
- Circa 80% importen zonder duurzaamheidsgarantie

■ Beleidsopties

- Doorgaan op ingeslagen weg: natuurgebieden vergroten en verbinden, milieudruk reduceren
- Vroegtijdig ruimtelijke reserveringen maken voor nieuwe natuur
- Verworven natuurgebieden inrichten en beheren, ruilgronden effectief maken
- Verduurzaming nationale productie en internationale handelsketens

Tot slot ...

- Leefomgevingsbeleid ten tijde van crisis
- Beleidsstrategie

Economische crisis bedreigend voor de leefomgeving

- Crisis verschuift de focus sterk van de grote problemen op lange termijn naar de meer tijdelijke problemen nu: beleid heeft lange adem nodig!
- Minder geld beschikbaar, bereidheid tot investeringen neemt af
 - Leefbaarheid in steden en kwaliteit natuur en landschap onder druk
 - Rem op ontwikkeling schone technieken

- Vermijden nieuw complex beleid
 - zoals bij kilometerheffing en mestbeleid
- Handhaven en uitvoeren van gemaakte afspraken
 - zoals realisatie Ecologische Hoofdstructuur
- Betrekken private partijen
 - zoals projectontwikkelaars en corporaties bij herstructurering
- Klimaat, energie en RO vragen om integratie beleid
 - zoals CO₂-opslag, windparken / landschapsbeleving

Balans op website

www.pbl.nl/balansvande leefomgeving

25

Kwaliteit leefomgeving toegenomen door beleid, maar grote problemen blijven

De kwaliteit van de leefomgeving is toegenomen door substantiële bijdragen van beleid. Toch liggen een groot aantal doelen nog buiten bereik.

[lees meer](#)

1 2 3

Balans van de Leefomgeving

Het PBL evalueert in de Balans van de Leefomgeving het beleid voor milieu, natuur en ruimte. In hoeverre worden de huidige doelen bereikt? Wat zijn de oorzaken van beleidstekorten en wat zijn handelingsopties om deze weg te werken?

Aanvullende informatie bij het boek

Op deze website vindt u, naast de te downloaden publicatie, veel extra informatie bij deze Balans. Bijvoorbeeld uitgebreide onderbouwingen van de conclusies en aanvullende indicatoren voor de beleidsterreinen die in het boek niet volledig konden worden behandeld. In de balans wordt regelmatig verwezen naar de webartikelen op deze website (4-cijferige code). Door deze code in te vullen op deze website krijgt u direct het gewenste webartikel te zien.

Secties

- [Bevindingen: de belangrijkste conclusies](#)
- [Klimaat, lucht en energie](#)
- [Verstedelijking](#)
- [Bereikbaarheid en milieu](#)
- [Landelijk gebied](#)
- [Biodiversiteit](#)
- [Slidedeck test](#)

Webdoc-code

Type de webdoc-code uit het boek hier in om snel naar de gezochte pagina te gaan.

Publicatie

- naar het persbericht
- samenvatting (PDF)
- download het rapport (PDF)
- to the English Summary
- bestel de publicatie

Themasites

- [Compendium voor de Leefomgeving](#)

Eerdere balansen

- [Natuurbalans 2009](#)
- [Milieubalans 2009](#)
- [Natuurbalans 2008](#)
- [Milieubalans 2008](#)

